

MEDEDELING

Nummer : RM24.059

Onderwerp : Stand van zaken omtrent project Fietspaden Cartierheide

Aan de raad

Samenvatting

In november 2023 heeft uw gemeenteraad het Bestemmingsplan Cartierheide vastgesteld. Dit plan voorziet het gebied op en rondom de Cartierheide van een nieuwe fietspadenstructuur en er is ruimte bestemd voor het plaatsen van een uitkijktoren, een wens van de gemeente Eersel. Diverse ontwikkelingen hebben echter geleid tot vertraging van de uitvoering van het plan. Middels deze mededeling wordt de gemeenteraad geïnformeerd over de status van het project, de vervolgstappen en de actuele financiële consequenties

Historie

Uw gemeenteraad heeft in 2018 uw college de opdracht gegeven om de huidige smalle fietspaden in het gebied te verbreden, dit vanwege fietsongevallen op de smalle paden. Bij de start van de opdracht kwamen er drie andere belangrijke ontwikkelingen naar voren: de bescherming van de flora en fauna in het gebied, de recreatiezonering van Staatsbosbeheer (grotendeels grondeigenaar) en de wens om een uitkijktoren te ontwikkelen (gemeente Eersel). Om alle ontwikkelingen goed op te kunnen lossen, speelde de totale inrichting van het gebied steeds meer een rol. Het gebied wordt ingericht waarbij de natuur voorop staat en waarin de recreant op een leuke en educatieve manier kennis kan maken met de verschillende aspecten van het gebied.

Stand van zaken

Bestemmingsplan

De eerste stap binnen het gehele traject is de ligging van de fietspaden bepalen. De huidige fietspaden zijn voor grote delen gelegen in het leefgebied van de gladde slang. Deze diersoort kent een beschermd status. De gebruikers van de fietspaden -de fietsers- vormen een bedreiging voor deze soort. In de afgelopen jaren zien we dat steeds vaker dode slangen worden aangetroffen die zijn aangereden door fietsers.

De gemeente heeft in de verkenning naar de mogelijkheden om de paden te verbreden dit samen opgepakt met eigenaren in het gebied, de gebruikers van de fietspaden, samen met experts op het gebied van ecologie c.q. gladde slang en een ingenieursbureau. Hierbij is onderzocht om het fietspadentracé te verleggen, en op bepaalde punten te voorzien van mitigerende maatregelen (zoals schermen en tunneltjes). Dit met als doel om gladde slang beter te beschermen voor de fietsers.

Dit leidde aanvankelijk tot een eerste ontwerp waar iedere partij zich in kon vinden. Echter, gedurende dit proces is het ontwerp van het nieuwe fietstracé aangepast. Het aangepaste ontwerp werd verwerkt in een nieuw bestemmingsplan en kon rekenen op zienswijzen. Na vaststelling van het bestemmingsplan is beroep ingesteld door twee partijen.

Op dit moment stelt de gemeente het verweerschrift op waarna de Raad van State de zaak in behandeling neemt. De verwachting is dat het 2 jaar duurt voordat een uitspraak volgt (medio 2026).

Team:
ONT

Behandelend ambtenaar:
Tom van den Eijnden

Telefoonnummer:
088-4970566

Ontheffing Wnb

De gemeente heeft de aanvraag doorlopen bij de omgevingsdienst Brabant Noord (ODBN) voor een ontheffing op de Wet natuurbescherming voor de werkzaamheden aan de fietsinfrastructuur. Het is namelijk verplicht om een ontheffing aan te vragen als het leefgebied van beschermde flora en fauna -zoals van de gladde slang- wordt aangetast. De gemeente verkreeg in januari 2024 de ontheffing van het bevoegd gezag. Hierop zijn enkele bezwaren gemaakt door wederom de twee partijen.

Volgens de hoor- en adviescommissie is in de ontheffing op enkele punten onvoldoende gemotiveerd, waardoor dat bezwaar gegrond verklaard is.

De verlener van de ontheffing, de ODBN, gaat dit verder onderbouwen om de ontheffing in stand te houden met benodigde input van de gemeente. Dit zal naar verwachting leiden tot aanvullende beschermingsmaatregelen.

De gemeente houdt rekening dat in de periode september-oktober hierover duidelijkheid komt.

Handhavingsverzoek

In juli 2024 is het bevoegd gezag (ODBN) verzocht om de huidige fietspaden te sluiten om te voorkomen dat er nog meer gladde slangen worden doodgereden.

De gladde slang is klein van stuk en met zijn schutkleuren nauwelijks waarneembaar. Van het fietsverkeer kan derhalve niet worden verwacht dat zij de gladde slang (tijdig) zullen zien om aanrijding te voorkomen.

De gemeente wil voorkomen dat de huidige fietspaden worden afgesloten voor het fietsverkeer (zowel recreatief maar ook utilitair worden de fietspaden veel gebruikt). In overleg met de ODBN wordt verkend of er op korte termijn mogelijkheden zijn zodat er minder slangen worden aangereiden. Hierbij wordt gedacht aan quick wins, waar geen procedures voor nodig zijn. Het handhavingsverzoek zal op korte termijn in behandeling worden genomen.

Projectfinanciering

In de afgelopen jaren is in de begroting rekening gehouden met de aanpak van de fietspaden. Er staat nu € 750.000 als B-krediet op de lijst. Dit bedrag is gestoeld op ramingen en kengetallen van voorgaande jaren. Door een aanpassing van het plan en de inflatie van de afgelopen jaren, zijn die getallen ondertussen achterhaald en zal dit bedrag naar boven bijgesteld moeten worden.

Te meer omdat er extra -kostbare- mitigerende maatregelen genomen dienen te worden.

De gemeente Bladel en de gemeente Eersel maken kosten voor de voorbereiding en realisatie van de fietspaden en de uitkijktoren. Voor het project is destijds een cofinanciering toegekend vanuit de Brainport Development (Regiodeal) voor in totaal € 300.000 aan de gemeenten Bladel en Eersel. De termijn loopt uiterlijk op 31 juli 2025 af. De cofinanciering is met name beschikbaar gesteld om de belevingswaarden en aantrekkelijkheid van het gebied te vergroten. Zowel de uitkijktoren als de nieuwe fietspaden zullen hieraan bijdragen, net als voorzieningen waarbij de Cartierheide als gebied beleefbaar wordt gemaakt. Er is aangegeven dat de gemeenten de financiële middelen breed mogen inzetten waarbij ook kan worden gekeken naar eventuele andere maatregelen/activiteiten en uitvoeringskosten die bij het project horen en die minder of niet onderhevig zijn aan de bestemmingsplan- en bezwaarprocedures.

Hoe nu verder

Om voortgang te boeken zijn enkele acties reeds uitgezet, en wordt ingezet op een opvolging van die acties. Deze behelst de volgende onderdelen:

1. Ecologisch advies

De ODBN heeft de gemeente even de tijd gegeven om input te leveren, om te voorkomen dat de fietspaden worden afgesloten. De gemeente heeft hiervoor advies opgevraagd bij een adviesbureau.

Fietspaden door een leefgebied is geen gelukkige combinatie als er geen schermen zijn toegepast die de slangen kunnen weren. Als slangen de kans krijgen op het pad te komen, kan van de fietser -ongeacht de snelheid- niet worden verwacht deze tijdig te signaleren. Snelheidsmaatregelen zullen derhalve niet leiden tot het gewenste resultaat. Óf het plaatsen van schermen óf het voorkomen dat er wordt gefietst zijn op dit moment de smaken waaruit kan worden gekozen.

Het is daarom des te wenselijker om de realisatie op starten, zodat de huidige situatie verdwijnt.

2. Overleg om op zoek te gaan naar een minnelijke oplossing

De gemeente wil graag in gesprek blijven met de bezwaarmakers, mits dit leidt tot oplossingen. Dit met als doel dat bepaalde wensen mogelijk kunnen worden meegenomen in de civieltechnische uitwerkingen, als ook dat de bezwaren/beroepen worden ingetrokken.

3. Civieltechnische voorbereiding

De gemeente gaat aan de slag met de civieltechnische voorbereidingen. Bij de voorbereiding wordt onderscheid gemaakt in de fietspaden die zijn voorzien van halfverharding (zuidwestelijk deel, paden op de Cartierheide) én in de fietspaden die zijn voorzien van gesloten verharding (noordoostelijk deel, gedeelte tussen De Pan en Laarven), zodat de werkzaamheden gefaseerd kunnen worden voorbereid en uitgevoerd.

De verdeling in twee fases is op de volgende pagina verbeeld (afbeelding 1). Op afbeelding 2 is als voorbeeld een pad weergegeven die is voorzien van een halfverharding.

Vervolgens kan een aannemer worden gezocht om het werk begin 2025 uit te voeren in het zuidwestelijk deel.

Mits meer duidelijkheid ontstaat over de status van en voorwaarden die zijn opgenomen in de ontheffing kan eind 2025 worden gestart met de voorbereiding van het noordoostelijke deel.

4. Uitvoering

De uitvoering van de werkzaamheden zijn gebonden aan de periode dat de gladde slang in winterslaap is. Daarvoor wordt de periode oktober-maart aangehouden.

De gemeente richt zich op Q1 2025 om de werkzaamheden aan de half-verhardingen uit te voeren (zuidwestelijk deel van het projectgebied).

Afhankelijk van de uitkomsten van het bezwaar op de ontheffing, kunnen de werkzaamheden aan de fietspaden in het noordoostelijke deel van het projectgebied op zijn vroegst worden gestart in Q4 2025.

5. Aanwending gelden Regiodeal

Er wordt gestreefd om de werkzaamheden in het zuidwestelijke deel te starten in Q1 2025. Daarmee voldoet de gemeente aan de voorwaarden die zijn opgenomen in de Regiodeal.

De gemeenten Bladel en Eersel hebben de toegekende cofinanciering van € 300.000 toegezegd gekregen. De gemeente Bladel ontvangt als penvoerder het cofinancieringsbedrag. Zodra de gemeente Eersel de toren realiseert, kan Eersel hun deel van het cofinancieringsbedrag bij de gemeente Bladel verrekenen. Dit zal worden verwerkt in perspectiefnota 2025.

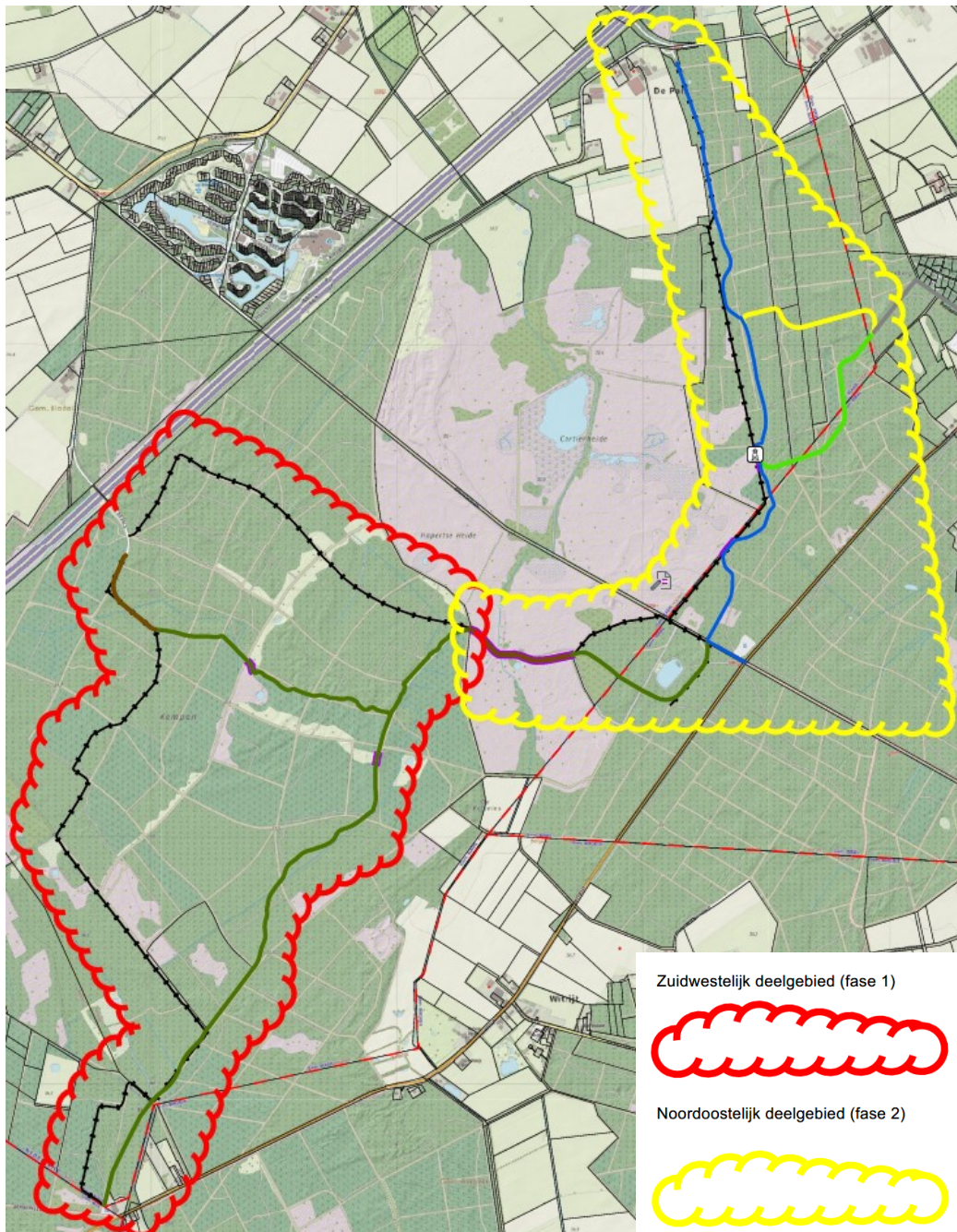
Financiële consequenties

Op dit moment is in het MIP een bedrag van € 750.000 als B-krediet opgenomen. Gedurende het project is een kredietraming opgesteld, waarbij onderscheid is gemaakt tussen het zuidwestelijke en het noordoostelijke deel. Gelet op de CBS-indexaties wordt er rekening gehouden met een bedrag van € 1.200.000 voor het zuidwestelijke deel.

Om de werkzaamheden aan het zuidwestelijke deel -waarbij de betonnen paden worden opgebroken en een nieuwe route wordt voorzien van halfverharding- direct in 2025 te kunnen starten, dient het begrote investeringsbedrag als A-krediet te worden aangemerkt en beschikbaar te worden gesteld bij het vaststellen van de begroting 2025. Bij de behandeling van de begroting wordt uw raad gevraagd om dit krediet als A-krediet aan te merken

De meerkosten van het plan worden t.z.t. verwerkt in de reguliere P&C-cyclus (perspectiefnota 2025);

Voor het noordoostelijke deel wordt de raming geschat op circa € 1.000.000. Gelet op de haalbaarheid van het plan kan van de voorkeursvariant worden afgeweken en kan dit bedrag gehalveerd worden. Dit deel van de werkzaamheden zal separaat worden verwerkt in de P&C-cyclus.

Afbeelding 1 – projectgebied verdeeld in twee fases

Afbeelding 2 – fietspad met 'halfverharding' als materialisatie

Risico's

1. De uitspraak in de beroepsprocedure kan lang op zich laten wachten. De Raad van State zal zich buigen over de uitspraak. De verwachting dat binnen 2 jaar een uitspraak komt, is optimistisch. Echter, in de tussentijd is het vastgestelde bestemmingsplan wel in werking en kunnen gemeentelijke omgevingsvergunningen worden behandeld.

2. De uitspraak kan leiden tot een reparatie of vernietiging van het bestemmingsplan. Zoals bij alle gerechtelijke procedures bestaat het risico dat het bestemmingsplan vernietigd wordt. In dat geval moet de procedure over gedaan worden onder de Omgevingswet, waarbij de procedure geheel over moet.

De gemeente verwacht niet dat de kans groot is dat het bestemmingsplan 'kaal' vernietigd wordt, maar de kans wordt aannemelijk geacht dat er enige reparatie nodig zal zijn om het bestemmingsplan in stand te houden.

Tegen deze achtergrond acht de gemeente het verstandig om de nog benodigde vergunningen en toestemmingen in gang te zetten. Mocht daartegen dan ook weer bezwaar inkomen, kan altijd nog besloten worden om de uitvoering te pauzeren.

3. Het verlenen van een omgevingsvergunning voor de aanleg van de fietspaden kan leiden tot een verzoek om voorlopige voorziening door de bezwaarmakers, met als mogelijk gevolg dat de uitvoering moet worden gepauzeerd omdat de rechter de vergunning en/of het bestemmingsplan schorst.

4. De ontheffing zal worden aangescherpt. Hoewel de ontheffing is verleend, is de verwachting dat die zal worden voorzien van aanvullende voorwaarden als antwoord op de gegronde bezwaren. Dat zal leiden tot strengere eisen, waarbij gedacht kan worden aan meer mitigerende maatregelen. Hoewel dit leidt tot hogere investeringskosten, blijft de ontheffing wel in stand en is er zicht op uitvoering van het totale plan.

5. Er wordt rekening gehouden met het afsluiten van de fietspaden op de Cartierheide. Het is voor nu onduidelijk welk besluit het bevoegd gezag (ODBN) hierin zal nemen. Er wordt rekening gehouden met het afsluiten van -een deel van- de paden. De gemeente maakt zich hard voor het openhouden van de paden.

6. De mogelijkheid bestaat dat de cofinanciering in gevaar komt. Mocht realisatie van het nieuwe fietspadtracé plaatsvinden na 31 juli 2025, dan vervalt de Regiodeal omdat de einddatum is behaald. Echter, de planning is nog haalbaar om in Q1 2025 te zijn gestart met de werkzaamheden, zodat de gemeente zicht houdt op de cofinanciering.

Bladel, 17 september 2024

Burgemeester en wethouders van Bladel,

de secretaris,

de burgemeester,